СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 175. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 30. липня, 1925. VOL. XXXIII. No. 175. Jersey City, N. J., Thursday, July 30. 1925. THREE CENTS

З переговорів у справі крізи в промислі твердого угля.

ЕТЛЕНТИК, СИТІ, Н. ДЖ., 28. липня. — На нинішній нараді між представниками майнерів і власників копалень мало не прийшло до зірвання переговорів.

Представники майнерів запротестували, що два старі представники власників копалень С. Д.Ворринер і В. Дж. Річердс усунулись від конференції.

Їм відповіли, що сі два ветерани чулись перемучені і не хотять вже далі брати участи в переговорах, одначе се представників майнерів не задоволило і вони домагаються повороту їх до конференції.

Кромі того представники майнерів протестували проти оголошень в нюйорських і филаделфійських ґазетах про углеву крізу в Филаделфії. Вони сказали, що колиб ті гроші додано до платень майнерів то се причинилось би до мира.

Представники власників копалень старались вплинути на другу сторону, щоб не покидала конференції, обіцюючи, що може один з ветеранів вернеться до переговорів, та що гроші, які видано на оголошення в ґазетах, не будуть дочислені до ціни продукції угля, але до зисків і страт углевих компаній.

СКАРЖИТЬ І ҐАЗЕТИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 28. липня. — Брат зятя мейора Гайлена, Павло Синнот, заскаржив до суду кромі контрольора Крейга також і 10 тутешних дневників за се, що написали, що він заробляв на міських трансакціях сотки тисяч долярів річно.

Се, каже Синнот, пошкодило його бизнесови і він домагається від кождої пізваної ґазети $750,000 відшкодовання.

ОЩАДНОСТИ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 28. липня. — Звідомлення 902 банків в Злучених Державах виказують, що дня 1-го червня с. р. вони мали щадничих владок на суму $7,853,724,000, а дня 1-го липня с. р. $7,977,617,000. Се значить, що ощадности в сих банках зросли за один місяць о $124,000,000.

ЕРРІО ПРИЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 28. липня. — Допомогове Товариство Близкого Сходу запросило голову французького парляменту Едуарда Ерріо на промову на сходинах 29-го вересня с. р.

Ерріо відповів, що приймає запрошення.

ВИКИДАЄ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 28 липня. — Тутешній дневник Шикаґо Трибюн вислав протест до державного департаменту у Вашинґтоні проти домагання італійського правительства, аби кореспондент сеї ґазети Джордж Селдс забрався з Італії.

ОСТАННЄ ПОСЛАННЄ БРАЄНА.

ДЕЙТОН, ТЕННЕССІ, 28. липня. — Кореспонденційне бюро Ессовсіейтед Пресс розіслало до преси в цілих Злучених Державах промову покійного В. Дж. Браєна, яку він приготовив, щоб виголосити на процесі, а якої не виголосив з причини скорого покінчення процесу.

В сій промові покійний осуджує теорію про еволюцію яко „доґму темноти", котра має на меті убити віру в Бога і реліґію.

Він каже, що еволюціоністи поповнюють злочин, вириваючи віру з сердець людий та ведуть їх в беззоряну ніч.

Тіло, каже Браєн, охороняється перед трутинами, оскількиж більше охоронювати перед ними душу.

Вкінці порівнує процес Сковпса із судом, який судив Христа і каже, що і тепер Бог і реліґія на суді, та що судді мусять тежвідповісти, що зроблять з Христом.

ПОХОРОН БРАЄНА.

ДЕЙТОН, ТЕННЕССІ, 28. липня. — Дуже богато Дейтонців і мешканців сусідніх, а навіть і подальших громад спішить до дому жалоби, де лежить тіло покійного Браєна, щоб віддати поклін його тлінним останкам.

Тіло буде перевезено зелізницею до Вашинґтону, де відбудеться в пятницю сполудня похоронний обряд в презвитерській церкві при Ню Йорк евеню.

Відтак тіло буде поховане на Арлинґтон Семетері.

ЗАРОБОК КООПЕРАТИВНИХ ПШЕНИЧНИХ СПІЛОК.

ВИННІПЕҐ МАН., Канада, 24. липня. — Голова кооперативної пшеничної орґанізації Кенедіен Кооператив Віт Продусерс, Лтд., заявив, що канадійські пшеничні пули заплатять на другий тиждень $15,000,000. Се заробок з продажі торічної пшениці.

ЗРОБИВ З ДЕРРОВА БЕЗБОЖНИКА.

ДЕЙТОН, ТЕННЕССІ, 21. липня. — По скінченню процесу Сковпса Браєн завдав адвокатови Деррову 9 питань, якими хотів його пригвоздити яко безбожника.

Се йому вдалось, бо Дерров дійсно відповідаючи на питання Браєна, признався, що він безбожник.

Браєн з того признання був радий, бо він все підчас розправи говорив, що теорію еволюції обороняють безбожники.

ВІЙНА В ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 27. липня. — Війна в російській православній церкві при 97-мій улиці триває далі. Филиповський не хотів повинуватись наказови судді найвисшого суду Леві і не покинув ані мешкання ані собора, заявляючи, що готовий піти до арешту.

В неділю він не був в церкві, тільки священник Червінський відправив Службу Божу і повідомив вірних, що проповіди не буде. На се вірні стали кричати: Ганьба, поки аж по довших коровадах поліція їх не успокоїла.

Вірні не хотять і чути про Филиповського, а стоять при митрополиті Платоні.

Українські Громадяни!

Українським селом заволоділа чорна розпука! В смертельній глуші занепадає село, основа нашої нації. Нидіє, марніє, тратить силу та вмирає повільною смертю. День в-день приходять звістки про випадки голодової смерти. В селах вже є голодовий тиф. Старці, матері та діти вються в голодових судорогах.

Де найдуть вони поміч?

Ми заморська іміґрація мусимо дати їм поміч!

Коли Ваша громада досі не зложила своєї жертви Вашим обовязком подбати про се, щоби збірку переведено негайно.

За всіми інформаціями пишіть до Обєднання:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

АВСТРІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ГОЛОДОВУ КАТАСТРОФУ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Віденська „Reichspost" з 18. червня і „Arbeiter-Zeitung" з 21. червня містять дописі про голодову катастрофу на зах.-українських землях, в яких вірно і яскраво змальовано положення українського народу під польським ярмом. З окрема „Arbeiter-Zeitung" зазначує, що катастрофу спричинили не тільки війни, але також ославлена польська господарка. Зруйнованих осель Польща не відбудовує на українських землях, позички на засів дає тільки польським дідичам і кольоністам і свідомо піддержує голод і вимирання українського населення. „Arbeiter - Zeitung" кінчить допись: Прилюдна опінія цивілізованого світа мусить приневолити польський уряд дати знуждованому українському селянству допомогу, а не глядіти рівнодушно, як те селянство гине з голоду.

КІЛЬКО УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ СКОЛЬОНІЗУВАЛА ПОЛЬЩА?

Досі подавано у нас загально простір скольонізованої за час польської окупації землі на 260,000 гектарів. Одначе ся цифра ледви чи відповідає дійсности. Польський міністер земельних реформ Радван заявив дня 20. червня с. р., що до кінця 1924 р. розпарцельовано польським урядом та приватними інституціями 700,000 гектарів землі! Будемо мабуть недалекі від правди, коли приймемо, що найменше половина сього простору припадає на кольонізацію на українській території. Саме тепер радить польський сойм над справою земельної реформи, якої наслідок буде той, що на українську землю знова найдуть хмари польських кольоністів.

НАПАД НА КИТАЙСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В ПАРИЖІ.

Ґрупа Китайців у числі 100 осіб напала перед кількома днями на китайське посольство в Парижі, поперетинала усі телефонічні проводи і насильно заставила посла підписати деякі заготовлені вже наперед документи, в яких апробується становище, яке заняли повстанці в Шанґаю і Кантоні. Осягнувши мету, всі учасники нападу повтікали за вимком одного, якого арештовано.

ПРИГАДКА ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ У. Н. СОЮЗА.

Щоби замкнути місячне діловодство рівно з такими замкненнями банковими, що є конечне для точности книговодства і для його контролі, потрібно щоби відділи надсилали свої місячні звіти і членські вкладки вчасніше то є так, щоби найпізнійше 28-го були в головній канцелярії. Маючи се на увазі та щоби приноровити відділи до вчасного надсилання місячних рахунків, звітів і вкладок, минувша конвенція ухвалила спізнюючіся відділи поза висше означений речинець, ставляти в стан суспендації. Многі відділи помимо того вічно спізняються тож тому, що таким поступованнем вони після конвенційної ухвали наражають всіх своїх членів на суспендацію, сею дорогою проситься всі відділи У. Н. Союза назначувати свої місячні мітинґи так, аби урядникам оставало досить часу на вчасну висилку звітів, рахунків і вкладок до головної канцелярії а заразом остерігається, що дальші спізнення не будуть толеровані і відділи спізнившіся поза 25—28 в місяци будуть уважатися суспендованими без осібних остережень.

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

КОМУНІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МІНСЬКУ.

В найблищім шкільнім році вища партійна школа совітської Білорусі буде замінена на комуністичний університет.

ТАК ЯК У НАС.

В одну суботу мала відбутися у віденському театрі вистава твору Стрінберґа „Великдень". Виставу відкликано перед самим початком, бо публика не прийшла. Було проданих всього пять білетів.

РАДІОСТАЦІЇ В ЗЕЛІЗНИЧИХ ПОЇЗДАХ.

На зелізничій лінії Лондон—Мідленд і на шкотських лініях уладжено радіостації в пасажирських поїздах. Радіостації змонтовані в баґажових ваґонах, а в особових возах поміщені голосники Марконього. Це уладження принесе не тільки розривку подорожним, але також провідник поїзду зможе одержувати остороги про мраки, які нагло спадають в околицях, через які матиме поїзд переїздити.

ЖЕРТВА НАУКИ.

В Шеґедіні, на Мадярщині, управитель тамтешнього шпиталя д-р Борош піднісся літаком, щоби дослідити, який вплив має лет аеропляном на фізичний стан людини. Літак впав з висоти 200 метрів і д-р Борош одержав важкі рани.

47-ЛІТНИЙ НОВОБРАНЕЦЬ.

У французькій місцевости Мезіє взяли до війска як новобранця 47-літнього робітника, батька семеро дітий. Він уродився в Бельґії з родичів Французів, мешкав в Девіль та думав, що він вільний від війскових обовязків. Тепер взятий до війска прибув до казарми з жінкою і семеро дітьми, яким війскова влада казала дати їсти. Маючи на увазі вік новобранця, пороблено кроки, щоб його звільнити від служби.

ЩЕ ОДИН ЗАГОВІР В ШКОЛІ.

До поліції у Вильні донесено, що молодь одної вселюдної школи приготовила заговір на одного вчителя і одну вчительку в часі видачі свідоцтв. Поліція перевела слідство і арештувала двох учеників, при яких знайдено револьвер і 50 набоїв. Заговір, як кажуть, був поширений на вселюдні школи.

ПАМЯТНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКА САМОХОДІВ.

Перший бензиновий самохід збудував перед 60 літами віденський механік Зиґфрид Маркус. У Відні завязався тепер комітет, що має вибудувати винахідникови самоходу, який вмер в 1898. році, памятник.

САРАНЧА НА ОДЕЩИНІ.

Саранча, що навістила в цьому році Україну, є не азійського а італійського походження. — Саранча азійського походження, що навістила Україну останній раз у 90 роках минулого століття, є правдивим стихійним нещастям для хліборобства. Вона виїдає по дорозі все до тої міри, що лишає по собі голу землю. Як летить, то заслонює сонце так, що робиться темно. З нею боротися дуже важко, а то й неможливо. Італійська саранча т. зв. прус є через те менше небезпечна, що з нею можна боротися. Для боротьби з прусом принято українським урядом надзвичайні міри бороби. Кромі паротягів (льокомотив) ужито до боротьби з прусом і літаків (аеропланів).

Французькі жовніри обкрадають перед відходом населеннє Рурщини.

БЕРЛІН, 27. липня. — З міста Гоппінґен в Рурщині повідомляють, що коли 97-ий полк французької піхоти, який там стояв залогою, відходив відтам, жовніри полку разом з офіцирами позакрадали в домах, де жили, меблі, білле, посуду і всякі річи, які могли тільки дістати у свої руки. Вони забрали навіть ліжка, матераци, подушки, бюрка, лямпи і т. д.

Про се телеграфічно сповістила управа міста команду французької окупаційної армії, але не одержала жадної відповіди.

ХОТЯТЬ ЗАКУПИТИ СТІННЕСА.

БЕРЛІН, 28. липня. — Американські і британські капіталісти хотять закупити цілий складний бизнес, який оставив пок. Стіннес своїм синам.

Одначе, як кажуть, німецька влада сьому спротивиться.

УРОЖАЙ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 28. липня. — В Австрії се жниво виказує значний врожай. Наслідком того ціна збіжа і хліба спадає.

БУДЖЕТ УГОРЩИНИ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 28. липня. — Буджет Угорщини за перших 6 місяців сього року виказує надвишку в сумі 5½ міліона долярів.

КАЙНС ЖЕНИТЬСЯ З РОСІЙСЬКОЮ ТАНЦЮРИСТКОЮ.

ЛОНДОН, 28. липня. — Відомий анґлійський економіст і фінансіст Джан Мейнер Кайнс заручився з відомою російською танцюристкою Лідією Лопуховою.

(Дж. М. Кейнс брав участь в мировій конференції в Парижі яко знавець економічних і фінансових відносин в Европі, але покинув конференцію для протесту проти великих воєнних відшкодовань, які вона накладала на Німеччину, а які він вважав за пересадні і нездійснимі. Покинувши конференцію, він написав книжку п. з. „Економічні наслідки мира," в якій заповів, що аліянтський мир підкопає фінансове становище Німеччини і цілої Середної Европи.

Л. Лопухова відома танцюристка і в Америці. Вона була одружилася з Італіянцем, але недавно розвелась, як виявилось, що він вже передтим був жонатий).

ҐОРКИЙ ЛЕТИТЬ ДО РОСІЇ.

НЕАПОЛЬ (Наполі), Італія, 28. липня. — Російський писменник Максим Ґоркий (Александер Пешков) був кілька місяців на острові Капрі, де написав нову повість.

Відсі він їде до Берліна, а з Берліна полетить до Петербурга.

ТРОЦЬКИЙ ДО КАПІТАЛІСТІВ.

МОСКВА, 28. липня. — Леон Троцький, котрий тепер є членом совєтської Верховної Економічної Ради, промовляв нині до німецької делеґації, що приїхала сюди приглядатись теперішнім відносинам в Росії.

Він сказав, що совєтська влада хотіла би притягнути заграничні капітали до Росії, за які вона дала би капіталістам концесії для визискання земних скарбів в Росії.

ДВОБІЙ.

ПАРИЖ, 28. липня. — Поєдинок заборонений у Франції, але чужинці іноді тут поєдинкуються, використовуючи французьку гостинність.

Сьогодня тут поєдинкувався Москаль князь Трубецкой з Італіянцем ґрафом Піґетті до Рівасо. Вони посперечались за політику Франції. Італіянець у двобою завдав Москалеви дві рани.

ПОМЕР АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР.

ТОКІО, столиця Японії, 29 липня. — Тут помер нині американський амбасадор Едґер Еддисон Бенкрафт.

Покійний прожив 68 літ.

ПЕРЕДВИБОРЧА АҐІТАЦІЯ В КАНАДІ.

ТОРОНТО, Онтеріо, Канада, 26. липня. — Федеральні вибори в Канаді ще не розписані, але сподіваються їх в жовтні сього року.

Та передвиборча аґітація вже ведеться.

Консерватисти під проводом Артура Мієна хотять повалити теперішню ліберальну владу під орудую премієра В. Л. Мекензі Кинґа.

Консерватисти у своїй передвиборчій аґітації заповідають заборону вивозу деревного матеріялу для виробу паперу.

Ліберали, котрі противляться сій забороні, кажуть, що у випадку такої акції Злучені Держави заборонили би вивіз твердого угля до провінцій Онтеріо і Квібек, які палять углем американським.

Крім сих двох партій виступає до виборів і третя, проґресивна, під проводом Роберта Форка, яка теж уже здобула собі в краю великі впливи.

Імовірно з аґітації за забороною вивозу деревного матеріялу на папір нічого не вийде, хиба те, що папір (на часописі) подорожіє в недалекій будучині.

МОСКАЛІ В КИТАЮ.

ЛОНДОН, 27. липня. — З Кантону (Кантон — міліонове місто в південному Китаю, найбільше по столиці Пекину) повідомляють, що військову владу в місті захопили у свої руки Москалі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ ЗАКОН ДЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Посол С. Маківка дня 25. червня с. р. підчас обговорювання закону про земельну реформу, осадництво та парцеляцію, у варшавському соймі говорив:

Статистика каже, що потреба землі скрізь однака. Коли візьмемо скількість управних ґрунтів по дільницям бувшої державної приналежности і розкладемо се на сільське населення, то згідно зі „Статистичним Річником" з р. 1920/22 (ч. II. ст. 368) мати-мемо: у Конґресівці на 7,758,000 сільського населення — 9,278,702 управних ґрунтів, левад та пасовиск, на одну особу більше як 1 гект.; у б. пруській дільниці на 2,000,000 сільського населення — 3,128,031, отже на голову трохи більше як 1½ гект.; на східних землях на 3,676,000 сільського населення — 5,984,183, отже на голову трохи більш як 1½ гект.; у Східній та Західній Галичині на 6,039,000 душ — 5,424,401 гект., отже на голову ледви 1 гектар. Як бачимо, скількість землі скрізь пропорціонально однака. Але є польські землі, що мають більше розвинений промисл і частина населення може найти працю на фабриках і у гірничому промислі. Землі українські та білоруські належать виключно до хліборобської країни. Кілька повітів Волині є малим вимком, але там найбільше карловатих господарств. На Поліссі є 27 проц. невжитків і тому на самостійне господарство треба там півтора раза більше землі як в інших дільницях. Коли взяти на увагу ту малу ріжницю скількости землі, уважавши, що на голову випадає ледви 3—4 гект., скількість малоземельних, якість ґрунту, промисл кождої дільниці, твердшу, що осадництво має виключно політичну мету, а не є господарською необхідністю.

Передаючи фільварки в руки офіцирів, а ґрунти бувшим жовнірам, гостачаючи їм ще і зброю, хочете створити остре поготівлє на випадок заворушень проти теперішнього політичного устрою, а також китайський мур між українським і білоруським народом. Але впевняю вас, що вам се не вдасться. Проти осадництва яко знаряддя польонізації та господарської екстермінації (винищення) наш нарід не перестане боротись. Одночасно висловлюємось за яко мога хуткім та найбільше радикальним переведенням земельної реформи, основаної на самоводволяючих селянських господарствах до висоти 15 гект. в округах, де є добра земля, і до 25 гект. де земля гірша. Потреба сеї реформи така ясна, що про неї не треба й казати. 10,420,320 гектарів землі мають малі панки, власники господарств від 40—100 гект., а разом з великими власниками 16,107,435 ОБШАРНИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ. Ся величезна скількість землі в руках обшарників, а населення має ледви 10,420,320 гект. в катеґорії середнього господарства. Разом з дрібною селянською власностю все селянство має прибл. 15 МІЛІОНІВ ГЕКТ. ЗЕМЛІ. Не диво, що МАЛОЗЕМЕЛЬНИХ Є 2,071,224 ЛЮДИЙ, А БЕЗЗЕМЕЛЬНИХ 6,012,816. Такий поділ землі, яким 15 міл. людий засуджуємо на нужду, каже, що треба вжити не півзасобів, а засобів радикальних. Чи уряд прийшов з таким законом? Ні, закон, який тут розглядаємо, можна назвати: Маєш, хлопе, закон, але земля буде наша. (Голос між христ.-дем. Земля прийде!) Так, по 4 лікті. Закон має 4 пункти: 1) земельний фонд; 2) як забирати землю на парцеляційний фонд; 3) величина новоутворених господарств; 4) кому дати сі господарства. Закон передає на користь парцеляційного фонду простори, які вже годілені на дрібні пайки і віддані в аренду селянам на довший речінець як шість літ. Ми є прихильниками парцеляції всіх більших просторів, але рішучими противниками, коли ся парцеляція має покривдити працююче місцеве селянство. Коли йде балачка про парцеляцію незаконно поділених фільварків, то мають на увазі, головно з думкою про східні землі, покарати не обшарника, який розпарцелював фільварок без згоди дотичних земських урядів, але карати селянина, що сей фільварок купив. Тут знову грають ролю займаницько-польонізаційні зазіхання, бо відомо, що земські уряди на східних землях тільки тоді не давали своєї згоди, коли землю хотів купити місцевий селянин. (Пос. Васильчук: П. міністер повинен би сказати, чи справді істнує такий таємний обіжник, що забороняє Українцям набувати землю? Ви не хочете признатись!) Та траплялось так, що „кваліфікованих" купців, себто осадників, бракує, а обшарник потребує гроша і тоді право можна обійти і віддати пайок в аренду на 30 літ, і взяти відразу гроші за всю вартість пайка. Закон[illegible]чи по лінії інтересів обшарників, хоче забрати від беззем[illegible]них та малоземельних такі пайки, не звертаючи їм гроший, а обшарникови заплатити ще вдруге. Правда, що одна стаття забезпечує першеньство купна для арендатора, але й не думає про те, що за сей пайок селянин буде приневолений заплатити ще раз, а як не буде мати готівки, то пайок йому відберуть. Се, інакше кажучи, значить: Законно здирати з селянина шкуру.

НА ТЕМИ ДНЯ

Зі старого краю.

Проф. Василь Кузів, котрий був у Галичині 5 місяців і котрий недавно вернувся до Америки, привіз з рідного краю запевнення наших земляків, що наш нарід держиться кріпко у відпорности проти польської неволі, та що вірить твердо в побіду української справи. А одночасно каже, що наші братя над польською пропастю, куди їх не змете ані неволя ані навіть крайний голод, хиба байдужність наша тут на вільній землі Америки. Тому, каже, кожда поміч відсі се і матеріяльний і моральний ратунок перед пропастю.

Значить, Українці із Злучених Держав, Канади, Бразилії, Арґентини, сповняють велике діло, коли простягають свою руку з вільної землі до закованого брата. І загибаючого з голоду по невроджаях і по останній повени.

В найблизшому часі кожда українська громада в Америці мусить дати від себе поміч старому краеви. Кожда з них повинна подбати про уладження українського дня (теґ-дей) і придбати більшу суму на сю допомогу.

По смерти.

По смерти В. Дж. Браєна посипались тисячі телеграм до Дейтону, Теннессі, з кондоленціями з приводу страти заслуженого громадянина і найперщого бесідника краю. Між тими телеграмами найбільше є від противників і ворогів покійного. А всі вони тепер його хвалять, величають і славословлять.

Та хто повірить щирости їх слів? Відома річ, що посмертні похвали се звичайно брехні, особливо, коли походять від ворогів і противників. Бо і якже? — в суботу ще ганив, а в неділю вже хвалить? Що змінилось, що так змінився погляд на чоловіка? А сталось найбільше, що могло статись — його не стало...

Фарисеї хвалять противників по смерти з двох мотивів. Перше, се для публики: щоб замазати видиму ворожнечу; а друге, для себе, щоб виявити втіху, чи похвалу, за се, що противник уступився із сього світа.

Тому то сказав один: Скажіть написати некрольоґ найбільшому ворогови покійного; ніхто так не вихвалить його як він!

Але тому теж красше було-б, якби вороги і противники мовчали про померлого ворога.

Людям буде лекше вмирати, як знати-муть се.

Дивна смерть.

Дивна смерть, що косить людий на вид здорових і сильних як В. Дж. Браєн, та ще так несподівано.

Ще дивніше, що скошує так несподівано лідерів.

От пригадаймо недавно скошених смертю: Розевелта, Вилсона, Гардинґа, Гомперса, Ла Фоллетта, Браєна. Се три президенти Злучених Держав, два кандидати на президентів і президент Американської Федерації Праці.

Їздив Розевелт до Південної Америки і там комаха защіпила його слабість, від якої умер. Нікому іншому з товариства, лише лідерови.

Їздив Вилсон з великим товариством на Вести і дістав апоплексію. Ніхто інший з товариства, лише лідер.

Їздив Гардинґ на Вести з великим товариством і помер на удар серця. Знову ніхто більше з товариства, лиш його голова.

Їздив Гомперс до Мексика також з товариством, але теж ніхто більше не помер в дорозі, кромі нього, провідника.

Відбув сенатор Ла Фоллетт виборчу президентську кампанію. З ним було богато, але

життєм заплатив той, що стояв перший на переді.

Поїхав Браєн на процес Сковпса до Дейтону, Теннессі. Було там і богато других, але життєм переплатив тільки він, провідна особа в процесі.

Усі вони немов несподівано зійшли із сього світа.

Яка із сього наука? Така, що становище провідника не є завидне; що його праця найтяжша; найбільше мучить і виснажує; та вкінці, що умова праця, якої від провідника найбільше вимагається, далеко тяжша від фізичної, і що вона далеко більше мучить, хотяй насповид виглядає, що вона лекша.

А до того ще слід додати, що винно тут і нервове життє та перепрацьовування, яким Америка далеко перевисшує всі другі краї.

Еволюція.

Браєн помер і оставив свою невиголошену промову, яку мав виголосити на процесі Сковпса, а відтак хотів виголосити деінде, та смерть вже сього йому не дозволила.

Сю промову тепер оголосила ціла американська преса. І так по смерти покійник ще заговорить до усього народу.

В тій промові покійник говорить про еволюцію і прирівнує процес у справі еволюції до суду над Христом. Він каже, що як тому 19 сот літ розпинано Христа, так тепер при помочі теорії про еволюцію розпинається слово Господнє. І тому взиває нарід до хрестного походу проти науки про еволюцію.

Ніби і слова страшні і образ страшний, але се тільки в уяві живого ще недавно Браєна, перелитій по його смерти на папір, а відтам в уми міліонів читачів.

Поправді в теорії про еволюцію нічого небезпечного нема для християнства.

Творець науки про еволюцію Чарлз Дарвин писав тому більше як 60 літ, що життє на земській кулі творилось довгі міліони літ; що воно виростало через розвиток (еволюцію) і переміни та, що всі ростини й істоти повстали з одного або кількох первісних родів, але він ніколи не заперечував істновання Бога. Сі, що писали біблійну історію, в тодішньому свому знанню могли учити, що Господь Бог створив світ за 6 днів і чоловіка із землі; зновуж еволюціоністи, що життє на землі росло постепенно міліони літ, і що всі земські істоти виростали з первісних родів, та що земля вже має 1,000,000,000 літ, — але все те не заперечує істновання Бога, творця того дивного і непонятного світа й життя.

Вже Дарвин заповів, що його наука зміниться і вона зміняється постепенно, так як змінялось по його теорії життє на землі. Є нові теоретики еволюції, але жаден з них не може заперечити істновання Бога.

Длятого шкода, що покійний оставив останню промову, в якій каже, що теорія про еволюцію се засуд на святе письмо і релігію Христа. Вона не є і не може бути. Жадна наука не є небезпечна для релігії.

Марко Скритий.

ЖИТТЯ Й ЛЮБОВ.

Життя й любов — щож може [бути
Найкраще в людині?
У любві жить, в життю любить
— Це-ж краще квітів на весні!

Життє своє треба повести
Шляхом діла й любви:
За земний рай, за рідний край
Його віддать для боротьби!

Любов же серця настроїти,
Як скрипку на балі;
За щастє всіх, за радість їх
Прийнять терпіння і болі!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВІДДІЛ 204.

Ню Йорк, Н. Й.

В Ню Йорку відбулись основательські збори нового відділу У. Н. Союза. Сей відділ одержав ч. 204.

Приступило до нього відразу 25 членів, а є надія, що буде їх вдесятеро більше, бо се спеціяльний відділ для ділових (бизі) Нюйорчан, котрі не мають часу на довгі братські мітинги.

204 відділ буде відбувати лиш формальні мітинги, які покінчаться протягом кількох хвиль, тому всі наші Нюйорчани, котрі кажуть, що не належать до зопомогових орґанізацій, бо не мають часу на мітинги, мають тепер змогу вписатись до 204-ого відділу, де власне все буде по їхньому. І не тільки часу не будуть тратити (мовляв, час то гроші) але не буде теж братських оплат. Члени відділу будуть тільки платити Союзові вкладки.

На першому зібранню відділу вибрано предсідателем Миколу Воробця, секретарем Миколу Близняка, і скарбником Михайла Вівчаря.

Мітинги відділу будуть кождого місяця в першу середу по 1-ім в галі Української Січі при 77 Ст. Маркс Плейс, в Ню Йорку.

Вписуватися в члени можна кождого понеділка і втірка о 8-ій години вечір в домівці У. Січі. Впис вільний.

Учасник.

ЯНҐСТАВН, ОГАЙО.

Протестаційне віче.

Подається до загального відома всіх українських жителів нашої місцевости, що в Укр. Нар. Домі на Вестрейн евеню відбудеться масове віче протестаційне проти катів нашого народа, польскої шляхти, і проти гостини мін. загр. справ Скршинського. Віче буде **в неділю, 2-ого серпня с. р.** о годині 12.30 пополудни після Служби Божої. Бесідники позамісцеві. Приходіть громадно, бо завдання велике.

За Вічевий Комітет:
Юрко Присташ.

ЯК ТРЕБА БОРОНИТИ РІДНУ ШКОЛУ.

„Слово Польске" в ч. 173. від дня 27. червня 1925 р. пише:

„Загальні збори польских шкільних товариств, які відбулися дня 22. червня в Берліні, ухвалили резолюцію, в котрій стверджують, що німецька влада всіми доступними їй средствами стремить до змінення польської дітвори в Німеччині. **Резолюція признає за конечне примінення найострійших методів боротьби, до шкільного страйку включно,** щоб таким робом виказати цілому світови, дійсне положення польского шкільництва в Німеччині **і піднести протест проти примінюваної німецьким урядом системи німчення в школі."**

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МАЙНЕРСВИЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє своїх членів, що дня 2 .серпня б. р. відбудесь спеціяльний мітинг. На сім мітингу мають явитись всі члени. Початок мітингу о год. 1-ій пополудни в гали. — Мих. Косінський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Свобода, від. 194, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудесь о 7.30 вечером в суботу, дня 1. серпня, в Бекер Касіно, 358 W. 44th St. Обовязком кождого члена є явитись на час призначений. Неявившийся член заплатить кари 25 ц. а урядник 50 ц. — [illegible], предс.; [illegible], секр.

ДОПИСІ.

ДЖЕМЕЙКА, Л. АЙ., Н. Й.

В своїй хаті своя правда...

Так сказав найбільший наш поет Т. Шевченко.

Чому поет так говорив?... Бо його серце було привязане до рідного краю; до свого народу. Поет добре знав, що значить неволя. Він відчував, що весь український народ переживає невольничо-кріпацький гнет під чужим панованнєм так як він терпів у неволі і тому говорив в своїй поемі, що:

В своїй хаті своя правда
І сила, і воля.

Звернім добре увагу на сі загріваючі слова поета і спитаймось себе: Чи є в нас настільки своїх хат, в котрих може наш народ просвічуватись, як прийти до сили, а силою здобути волю? Ні, в нас нема... Світова війна все зруйнувала. Зайшла велика зміна, а з нею переворот в котрім український народ потерпів найбільше і терпить до нині. Так як говориться: Нема волі, нема долі... А чому? Ненаситтість ворожа почвертувала рідний край. Весь український народ закутий в кайдани. Відбирають в нього його права; замикають школи; заводять свої порядки, словом— все нищать і змучений народ по світовій війні замісць відітхнути свобідно, веде дальше боротьбу за своє істнованнє.

Хотяй вороги замикають українські державні школи, то наш народ не паде ще духом. Помимо всяких переслідувань, недостатків, голоду, не спочиває народ, а збирає добровільні жертви і з них піддержує рідні школи, сироти, інвалідів. Окрім того будує народні доми; закладає кооперативи. І тимсамим піддержує стан свого національного істновання.

А що-ж ми зробили на вільній землі Вашінгтона?...

Чи ми сповнили свої обовязки для поневолених братів? Спитаймо себе, чи наша совість чиста?

Не допустім до зруйновання нашої країни, де колись панували руські королі; де, наші діди, прадіди спочивають; де наші герої кров проливали. Бо прийде час, що виба остання година і скінчиться панованнє наших ворогів і знову дзвін загомонить радісно, а звук його полине гень-гень далеко від Сяну по Дон і Кубань; розпадуться кайдани і поневолений народ віділтхне свобідно.

При закінченню скажу ще кілька слів, що кождий щирий Українець не повинен відмовити жертви ні на яку ціль народню, коли бачить, що се ціль корисна і потрібна. От недавно одержав я лист від комітету Рогатина, котрий просить о допомогу на будову Народнього Дому ім. Т. Шевченка в Рогатині. На зборах я перечитав листа, сейчас запорядженю збірку, а відтак вибрано 3-ох, котрі мали колектувати поза товариством. З того зібралось разом $43.50, котрі відослано на руки українського адвоката д-ра Семена Гладкого в Рогатині.

Жертводавці: по $5 зложили: Анна Генеґа, Володимир Цісик, Матвій Костишин; по $3: Максим Пошталян, Роман Порпана; по $2: Василь Варґуль; по $1: Париляк Іван, Данилюк Григорій, Воробець Василь, Заборський Михайло, Варварчин Теодор, Ковальчик Лукаш, Біловус Михайло, Біловус Петро, Воробець Михайло, Комар Іван, Сташків Теодор, Іванців Станислав, Костів Микола, Кишенюк Стах, Дочемінська Марія, Орлян Іван, Савка Стефан, Харишин Дмитро, Білоус Теодор, Малафій Сень; по 50 цнт.: Колтун Сильвестер.

Разом $43.50.

Збірка продовжується дальше. Коли хто відчує в серці конечну потребу помогти, а головно земляки з Рогатинщини, і хоче пожертвувати яку жертву на ціль Народнього Дому, прошу слати жертви на адресу:

**Mathews Kostyshyn,
145—02 Liberty Ave.,
Jamaica, N. Y.**

або просто на руки д-ра Семена Гладкого адвоката в Рогатині.

За всі повисше згадані жертви всім жертводавцям в імени комітету Рогатинщини складаю щире спасибіг.

Матвій Костишин.

З ЕМІҐРАНТСЬКИХ ТРАҐЕДІЙ.

Наші військові в Чехословаччині.

Уже доходять до нас перші відгомони перших наслідків чехо-словацько-польскої угоди. Перед нами лист з табору для туберкульозно хорих у Штернберку (на Моравщині), бувших членів нашої галицької армії, як і незабаром опиняться на вулиці. Для забезпечення їх у найблизшому майбутньому мала робити заходи команда табору в Юзефові. Еміґраційний Комітет, нині вже зліквідований, пізніще наслідниця цього комітету: Українська Секція Масариківої Ліґи. Але всі заходи цих представництв покищо лишились без успіху.

З кінцем липня табор у Юзефові має бути зліквідований; у склад табору вже нікого не приймають, навіть тих, що вертають з лічниць. Недужим лишається одинокий вихід: поворот до краю. Але навіть на випадок такого повороту без перепон, вони не можуть вернутися до рідної хати. Всі вони у такій стадії недуги, що потрібують спеціяльного лічення (пневматоракс пункція). Вони мусіли би найти негайний захист у краю, щоби бути під лікарським доглядом. З покликом помогти їм у цьому напрямку вони звертаються до всіх, яких першим обовязком і яке ще нелегке завдання. Ясно, яке це нелегке завдання. Думка про забезпечення повороту наших еміґрантів до краю, на випадок повної катастрофи, не належала до тих, якими займались відповідальні представники нашої дипльоматичної діяльности за кордоном. Безсумнівний оптимізм, віра в повний успіх їх праці полишала такі питання поза сферою їх передбачень.

Хто зна, чи саме нині не доведеться нашим еміґрантам переживати найважчі моменти: духового розеднання. Ці переживання є для нашої суспільности страшні не лише жертвами; вони знову позначать кривавий шлях нашої національної боротьби, а головно тим, що можуть затроїти новою зневірою та ворожнечою орґанізм нашого суспільного життя, в якому призбиралось стільки особистих та збірних гріхів, обвинувачень та порахунків за помилки свіжого минулого.

ХТО ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РІЛЬНОЇ РЕФОРМИ.

Проти ухвалювання польським соймом рільної реформи на користь селян видали протестуючу відозву на спілку такі польські орґанізації: Веслярське товариство, Лижварське, Циклістів, „Сокіл", „Ресурса обивательска", „Ресурса купецька", Брацтво стрільців куркових, Лікарське Т-во дентістів, Союз „Довборчиків", Союз Галерців, Союз приятелів польских кадетських корпусів, Співацьке Т-во „Гарфа", „Лютня", Музичне Т-во Фармацевтичне Т-во і т. д.

ОЩАДНІСТЬ АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Англійський король Юрій продав норвеському корабельному товариству свій яхт (корабель) „Александра". Зробив це для ощадности. Корабля того будуть уживати тепер для прогульок осіб, що схочуть оглядати норвеські фйорди.

МУЗИК І КРИТИК.

Познань має сензацію. Музичний критик Опеньскі неприхильно скритикував музичний твір композитора Зюлковського і цей визвав критика на двобій. Критик відмовився від двобою, супроти чого свідки Зюлковського оголосили його в „односторонним протоколі" позбавленим чести. За це запізвав Опеньскі противника до суду. До оборони зголосилося 22 адвокатів.

ТОРГОВЛЯ ЖІНОЧИМ МОЛОКОМ.

Доктор Голт з Шикаґо, запровадив торговлю жіночого молока для тих немовлят, які не можуть користати з добродійства матерної груди. Жінкам, які віддають своє молоко до спеціяльних гигієнічних посуд, платиться менше-більше по 10 центів за пів кварти. Продае його д-р Голт богатшим за висшу а бідним за нищу ціну.

АНГЛІЙСЬКА СЛАБІСТЬ.

Директорка відділу материнства й дитячої гигієни нюйорського департаменту здоровля, др. Флоренс МекКей, в своїй промові через радіо, що до англійської слабости у дітей звернула увагу, що головна справа є в тім, щоб зразу захоронити дитину перед слабостю. Хоч англійська хороба й не є так дуже небезпечна, щоб наслідком її мусіла бути завжди смерть, але дитина дуже терпить нею й дістає легше всякі инші дитячі хороби, коли її організм вже ослаблений англійською слабостю.

Сама англійська хороба, котру в Америці називають рикетс, це дитяча слабість костей. Полягає в тім, що діточий організм не відживлюваний як слід, не дістає тих складників, які потрібні до доброго й правильного розвитку сильних костей. Через те діточі кістки не набирають потрібної твердости й не можуть як слід піддержувати тіла ані сповняти своїх инших завдань. Це й проявляється на зовнішному вигляді хорої на ту недугу дитини. Ноги в неї викривляються в каблуки, кости в колінах та на кістках рук і ніг в неї неприродно грубіють, а грудна клітка дуже часто через грубіння кінців ребер набирає неприродної форми. Дитина часто виглядає, якби була горбата.

Англійська слабість трапляється головно серед малих, одно, дво, трилітних дітей і відповідно не лічена оставляе по собі сліди на все життя.

Окрім того дитина хвора на ту недугу дуже пізно вчиться ходити, пізнійше, чим повинна, дістає зубки, а й вони дуже скоро псуються. Ще заки видно скривлення ніг чи здеформовання грудної клітки, дитина, в якої є початки англійської слабости, дуже сильно пріє, передовсім в часі сну, і то на голові і в горішній части тіла, часто западае на жолудок і плаче, коли її переносити з місця на місце, або взагалі рухати. Це послідне тому, що в неї дуже ніжні кости і болять її при порушенню.

Природно, що ті всі прояви відбиваються на загальнім здоровлю дитини, не дають їй як слід розвиватись, роблять її не відпорною на инші недуги, як запалення легких, инфлюенза та дифтерія, та спричиняють, що у таких дітей усі недуги мають богато сильніший і небезпечнійший перебіг, чим у здорових. Неодна дитина легко перебулаб кір, шкарлятину чи коклюш, та ослаблення наслідком англійської хороби каже їй мучитись, а часто й спричиняе смерть.

Причина англійської слабости лежить у невідповіднім відживлюванню та нездоровім приміщенню дітей. Недостаток доброго материнського чи коровячого молока, брак свіжого воздуха і сонця, бруд та вогкість помешкання та нечиста постіль та одежа дитини, це є одинокі причини тої недуги. Ліком на неї — свіжий воздух, сонце, чистота та здоровий харч. Молоко матери — в першім місяці життя, а як мати не може сама кормити або нездорова, то свіже коровяче молоко, по тім потрохи ярини, в яких находяться складники потрібні для доброго розвою костей (вітамін), як примір — сок з помаранчі.

Коли недуга вже проявляється, тоді треба дитині богато сонця, — лиш зовсім малих дітей не слід виставляти в найгорячійшу пору дня прямо на сонце, — а далі натирання рибячим траном по припису лікаря.

Соняшне світло видає такі проміння, котрі в медицині називаються „ultra violet rays"; вони найбільше корисні до лічення англійської слабости. Найліпший спосіб є лічення соняшним світлом, тому треба везти дитину кождого дня на свіжий воздух, коли погода гарна; при тім треба відкрити руки і коліна дитини й виставити таким способом тіло прямо на соняшному світлу — з початку не більше як на пів години. Коли, наприклад, на дворі сонце, але великий вітер, тоді можна виставити дитину на сонце при вікні в хаті. Тільки треба не забувати про те, що вікно мусить бути отворене, бо соняшні проміння гублять свою лічебну спосібність, коли переходять через віконне скло.

Взагалі лічення англійської слабости полягає не так в ліках, як в відповіднім плеканню і відживлюванню дитини. Тому в першу чергу треба дбати, щоб не допустити до появи тої слабости, а то значить звважати на те, як дитина мешкає, і чим її кормлять. Це встереже батьків від богатьох клопотів й дитину виратує від терпіння, часто від каліцтва а деколи і від смерти.

Кожна матір, котра знає звичайні признаки англійської слабости, тримає в своїх руках добре здоровля своєї дитини. Найліпше, коли оглядає дитину правильно добрий лікар.

Справді богато легше подбати про дитину, щоб вона не захорувала, ніж лічити її тоді, коли вона вже надбала слабости.

ГАРНИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ТІТКИ.

Один Француз описав в часописі таку пригоду померлого недавно німецького міліярдера Стінеса: Перед Різдвом 1923 р. їхав Стінес автом до Вісбадену де мав свою віллю. Місто було тоді під окупацією Французів і тим встановлена була митна границя. Стінес підлягав митній ревізії і сказав, що крім дарунку для своєї тітки нічого не везе. Сказавши се, показав груду золота величини струсевого яйця, зроблену на подобу земної кулі. Золота куля була прикріплена до мурової підстави, на котрій виднів напис: Стінес.

В КУТАХ.

Пробудження українського життя в старому гуцульському містечку.

Кути, повіт Косів. Дня 17. травня с. р. відбулося в Кутах посвячення угольного каменя під будову „Народнього Дому". Свято заповіджено в цілому повіті два тижні наперед і тому при гарній погоді випало величаво. Площа на якій має стати одноповерховий, мурований дім, ледви змістила зібраних місцевих міщан і селян із доокольчих сіл. На жаль треба ствердити, що на свято не прибула вся місцева інтелігенція, Лише горстка її, що займається народньою працею на всіх ділянках життя, була й тут всеціло занята. Акту посвячення і вмурування грамоти довершив о. декан Юліян Герасимович при асисті оо.: совітника Володимира Стефановича, Василя Григорчука й Володимира Микитюка.

По посвяченню наступили промови, а перший промовив секретар покутських народніх робітників о. сов. Володимир Стефанович. У своїй промові подякував пп. Дмитрукам, Мафтеєви й Марії, кутським міщанам за подаровану площу під будинок. „Ваш княжий дар — казав він — є великим ділом, що не затреться в памяти кутських Українців". Далі вказав на велику ціль „Народнього Дому" і взивав всіх до спільної праці. При кінці подякував будівничому п. Василеви Балановичеви, який безкорисно виготував пляни і піднявся безплатно вивести будову. Не поминув теж і цілого Комітету, в склад якого входять: завідатель Старих Кут о. Вол. Микитюк яко голова, будівничий Василь Балан яко містоголова, вчитель Михайло Гоцко, яко секретар і директор Іван Цюпрак, суддя Сильвестер Каратницький, судовий урядник Михайло Чолій, начальник громади в Старих Кутах Лука Тамюк, міщани з Кут: Мафтей Дмитрик, Василь Плавюк, Атанасій Полянський Степан Галицький, Михайло Губчук і Осип Галицький, яко комітетові та всіх Кутчан і Старокутчан, що безплатно добули й звезли камінь і викопали рови під фундаменти.

Далі слідували приватні промови: п. д-ра Петра Роняка адвоката в Косові, п. Лелета начальника громади з Москалівки від філії „Просвіти" в Косові і п. Лепкалюка, селянина зі Старого Косова від товариства „Народній Дім" у Косові.

Наконець „Народній Дім" у Кутах, що тягне свою історію ще від 1900 років, пройшов уже фазу застою, минув голословні наради і сварки, а вступив на шлях реально-творчої праці. Новий комітет, молодий духом, взявся до діла з повною енергією і посвятою. Особливо голова й секретар, душа цілого апарату, не оглядаються на ніякі перепони, не бояться ніяких перешкод, а ведуть працю послідовно, витривало й самопевно. Позитивні наслідки їх праці вже тепер очевидні. І коли праця піде й далі такою самою дорогою, то незадовго судовий повіт Кути буде мати свою власну хату.

ВОРОНА ВКРАЛА ПОДАТОК.

Як бува пропаде в сільського старости чи зборщика податковий гріш, то звичайно хтось його вкраде, або загубиться, або що. Це в нас не новинка. Але ото в селі Борохові Луцького повіту то таки справді вкрала податок і то — ворона. Староста до речі — хороша людина, завинув гроші в хустку, а було їх до 30 золотих, вложив в кишеню й ніс до волости. Було ще дуже рано і він по дорозі став в лісі корчувати пняки. Роздягнувся, відложив блюзку на бік і взявся до роботи. По хвилі замітив, як ворона понесла в дзюбі якийсь вузлик. Він до блюзки, а грошей кат ма. На щастє ворона недалеко занесла хустку. Переляканий староста заразже пішов з грішми до волости. Дивний і таки дуже рідкий в нас випадок.

ФАРМИ!

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Дорогі браття, сотки фамілій нашого народа, походячого з Галичини, Підкарпатської України і державної України осілося тут на фармах, котрі є розположені межи містами, в котрих находиться много ріжних фабрик. Ціни фармерських продуктів, як молоко, збіже, худоба і проче підвисшилися значно, мати нині фарму оплачуєся ліпше як робити в майнах або фабриці. Для того повідомляю, що тут єсть декілька фарм на продаж за дуже приступну ціну. По ширші інформації удайтеся до мене. — Фарма 138 акрів $3000; фарма 127 акрів $2800; фарма 132 акрів $3000; фарма 123 акри $2500; фарма 10 акрів $800; фарма 150 акрів $2900; Фарма 250 акрів $6000; фарма 50 акрів $1400; Фарма 83 акри $800; фарма 50 акрів $3000; фарма 13 акрів $2600; фарма 250 акрів $3700; фарма 150 акрів $2850; фарма 100 акрів $5000; фарма 50 акрів $2900; фарма 18 акрів $1000. — Голоситись на понизшу адресу до: 175-76

LUKA PRONKO
P. O. Box 68, Stratford, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 52 акри, дім на дві фамілії ,стодола з стайнею, карник на безроги, курники і возівня, близько школи і твердої дороги в Schwenkville, Pa., близько Skippack, Pa. 25 миль з Филаделфії, самі будинки варта $8,000, а 52 акри дуже урожайної землі то додаток до будинків. Все разом продам за $7,000. Коли не вірите, то прийдьте подивитись. Адрес: **ALEX MELNIK, 2500 Olive St., Philadelphia, Pa.** 174-76

КОРИСНА ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ.

194 акрів, 100 акрів засіяних, решта пасовиско і грубий ліс, ріка, сад, 8 кімнат дім, 8 др. забудовань, 20 гарних коров, 3 коні, много курий, гуси, качки, безроги, вся машинерія, вел. урожай. Ціна $8.500, готівкою $3,000.

Фарма 69 акрів, 5 ліса, решта земля під управу, ріка, сад, близько гарного місточка при циментовій дорозі, дім 7 кімнат, стодола і др. забудовання, 4 корови, 2 ялівки, 2 коні, 2 безроги, 200 курий, вся машинерія, 20 акрів вівса, 20 кукурузи, картофлі капуста і т. п. Ціна $5,000, половина готівкою. Маю богато инших фарм у всіх стейтах.

M. PISARKO,
116 E. 7th Street, New York City.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ФАРМ.

Фарма 73 акрів, дім 8 кімнат, 7 инших будинків, 6 акрів ліса, сад, 12 акрів вівса, 10 кукурузи, 11 пшениці, 9 жита, решта сіно і пасовиско, вода в будинках, 4 корови, 2 коні, 6 безрогів, 500 курий, качки, гуси, фармерська машинерія. Ціна $5.000, готівкою $2.000.

Фарма 50 акрів, 5 акрів ліса, решта управлена земля, 1 корова, 300 курий, дім 7 кімнат, 4 инших будинікв, фармерські машини, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна $3.700, готівкою $1.500. — **F. FILANOWSKY, 103½ St. Mark's Pl. (E. 8th St.), New York City.**

КУПАЛА.

(Замітка).

Хоча прадавні народні свята на честь бога сонця (Дайбога), та його молодшого брата, бога вогню (Хорса) зачиналися ранньою весною, але звязані з ними народні ігрища затягалися аж до самого літа, коли приходили „зажинки" і тимсамим кінчився „час золотої весни"...

Да таких власне ігрищ належать наші купальні звичаї, які ще й до цього часу є в нас правдивим народнім святом, що його нетерпляче очікує наша сільська молодь.

Свято Купала, як і свято коляди, завжди справляється в один і той саме час, себ-то тоді, коли сонце стає у свому найвищому крузі, що буває 24 червня по старому стилю, саме в день Івана Хрестителя, від чого й пісня:

„Купався Іван, та й у воду впав.
Купала на Івана"...

Тоді в наших селах, десь над тихою річкою, або серед затишного гаю, цілу ніч палають яскраві вогнища і цілу ніч гукають звуки „петрівочок" про те, що —

„А вже Петрівочки та не стає,
Половина літечка минає"...

Співаючи тих „петрівочок", дівчата плетуть вінки, а парубки „вбирають Купала," себ-то звичайне деревце, яким здебільшого буває молода берізка, а потім навколо того деревця ходять „колом", при чому закохані стараються все „бути у парі." Аж опівночи зачинають варити кашу, при чому в старі часи така каша обовязково мусіла бути з таранею, що любили навіть городяне. Після каші стрибали через вогонь і, нарешті, йшла на ріку „кидати вінками". Але ранійш ніж його кинути, кожна приліплювала до свого вінка засвічену свічечку і, пустивши так на воду, пильно стежила „за ходою долі," бо від того залежало все задумане.

Отже, коли вінок плив рівно а свічка горіла ясно, то це значило, що вийде замуж за того, кого любить і щасливо свій вік „звікує"; коли-ж вінок крутився, то це віщувало щось лихе зі шлюбом, а як-що вінок ішов на дно, так це вже означало „певну смерть."

Купальна ніч — незвичайна ніч, бо, як вірили, то в цю ніч „усі скарби землі відкриваються", а для того „о самій півночі папороть цвіте." Отже, треба було бути тілки відважним, щоби піти у ліс і „ніякого чорта не боятися", бо — „коли тільки той цвіт запалає, так треба його зараз хапати, хочби як нечиста сила не хотіла давати." — Тоді перед таким щасливим власником папоротевої цвітки відкривалися всі земні скарби, якими міг собі порядкувати, як тільки йому самому бажалося...

Та мало щось таких щасних, щоб могли мати ту квітку, але корінь папороті всі ворожбити мають, бо — викопаний купальняної півночі, помагає у всіх людських немочах, як те кордон-зілля, що в чужих краях росте", а коли його носити на шиї, то ніякого ворога не буде"...

І не один тільки папоротевий корінь збірають Купальної ночі, а богато й инших зілль, які теї ночі набирають чудодійної сили. Рута-мята, мята-мучуха, зозульчині черевички, канупер, любисток, дереза та ще шальвії цвіт, це все те, що в давні літа було тим, як сучасний поет каже:

„Тоді ворожбити найкраще лікували:
любистку, дерези й шальвії цвіт
варили й варом напували,
а від того — в серцях любови світ"...

Отже, як вірили, дай сонній жінці тертого листя канупеpу в руку, а вона всі свої таємниці розкаже. Напій жінку шальвією, так зразу стане любити. Напій чоловіка любистком, так уже й не відважиться. Але найдивнійше зілля нечуй-вітер, яке може знайти лише сліпець, бо видющому воно не дається.

Остаточно свято Купала кінчалося тим, що виходили на якийсь горбочок і, мовчки, як на якому-будь далекому Мурмані*), довго дивилися на схід сонця, як — „сонічко грає" віруючи, що тоді сонце „семи барвами сяє."

В деяких місцевостях України, як наприклад у старій Деревлянській землі (тепер — Овруцький повіт), святкування весни закінчувалося „першим покосом", себто початком жнив. Тоді всі, йдучи „зажинати ниву", одягалися в найкращу святочну одіж, а вечером відбувалася „громадська вечеря", для якої готувалися найкращі сільські страви. Цей звичай був так міцний, що його дотримувалися навіть по панських маєтках, власники яких передовсім старалися дати своїм женцям добру вечерю. Звідси й заохочуюча пісня:

„Жніте, женчики, живо,
Буде горівка й пиво"...

Часто було, що такі зажинки затягалися аж до другого дня і тоді ще раз відспівувалися всі „веснянки", чим кінчалося ціле „свято." Російський знавець народніх звичаїх С. Платніков каже, що „такими зажинками наші предки дякували Дайбогови за пишні ниви, а Ярилови за вогонь любови".

Відомож, що більшість „молодят" пізнаються підчас весняних забав, а беруться в осени, коли засіється озимина, при чому женяться так, щоб — то було ще до Дмитра, бо — „до Дмитра й дівка хитра," але щоб щасливо стрінути того Дмитра, треба ранійше щасливо „опровадити" Купала...

Після переказів: **К. Л—вич.**

*) Мурман (на далекій півночі), де бувають чотиримісячні ночі, протягом яких тубольці (Самоїди) тільки те й роблять, що мріють сонцем. Колиж нарешті воно появляється, то на його честь відбуваються гучні свята, які починаються Службою Божою (Самоїди — православні), а кінчаються пиятикою та стріляниною, як це буває на великі свята навіть у нашому Львові. — Л. К.

НА ПРОДАЖ фарма 100 акрів, 80 акрів управної землі а 20 грубого ліса, дім 10 кімнат, телефон ,електрику можна запровадити до хати і стодоли, велика стодола і стайні, 3 коні, 13 коров, машинерія і збір, великий сад з 200 овочевих дерев, фарма при стейтовій дорозі, миля до висшої школи. Ціна $7500, готівкою $5000, а $2500 на моргеч. Голоситись до: **JULIAN KOPEK, R. D. 1, Middle Grove, N. Y.** 175-77

МАЛА ФАРМА
20.000 Сквер Фітів
В NEW BRUNSWICK, N. J.
$450. — $50 завдатку і $8 місячно.
5 хвиль до міста і 60 фабрик. Добра земля на городовину. 160—
HAMILTON REALTY CO.,
53 Park Row, Room 713, World Bldg., N. Y. C.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2568

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

МАЮ на складі всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні виступи, як також всі потрібні природи до характеризовання, як. перуки, вуси, бороди, фарбки, мастикс і т. п.

Замовлення на костюми до представлень належить присилати на три тижні перед представленнєм, подаючи точний спис граючих осіб, на адресу:

M. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ЧИ ЗНАЄТЕ?

ЩО наше бюро полагоджує усі справи нотаріяльні, як контракти, повновласти та проче?

ЩО наше бюро пересилає гроші до всіх частий світа, почтою і телеграфічно, і виплачує гроші в краю Вашій родині американськими долярами?

ЩО посередничимо при купнах домів, льотів, фарм та прочих реальностий як в Америці так і в старім краю?

КОЛИ НЕ ЗНАЄТЕ,
то вмісто поручати свої справи чужинцям, перш усього зверніться до свого загально звісного Бюра під адресою:

FOREIGN INFORMATION BUREAU,
86 East 4th Street, New York City.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться **АКУШЕРІЇ** в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: **International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел. Lexington 4219.**

КОРОТКА ІСТОРІЯ КОЗАЧЧИНИ

написав проф. Володимир Антонович, із переднім словом про життє та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге виданнє.

Ціна 65 центів.

"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 121—

UKRAINIAN BAZAR
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ЗМІНА АДРЕСИ.
Сим подаю до відома всім інтересованим, що моя теперішна адреса є:
JOHN ZARSKY
Builder & Carpenter
234 Van Horne St., Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 6671.
174-76

НА ПРОДАЖ
новий дім 6 кімнат і гарадж, корнерова лота 50x100, три блоки від школи, причині продажі: маю два доми і хочу один спродати, сусіди наші Українці. Ціна $3500. Голоситись до: 175-80
ANDREW SHURDAK,
East Meadow, Frenkil Avenue, Hempstead, L. I., N. Y.

ПОШУКУЮ спільника Українця до купна два-фамілійного будинку близько Ню Йорку. Голоситись до: 175-6
PETER MARTYNIUK
330 E. 33rd St., New York, N. Y.

ПОШУКУЮ свого брата Юрка Худяк; має перебувати в Бруклині, Н. Й., або в Ню Йорку. Хто з читачів знав би його, прошу дати його адресу, або ти брате сам зголосися, я є твій брат Кость і хочу довідатися чи ти ще жиєш. **KOSC CHUDJAK, 198 Chatam St., Rochester, N. Y.** 175

БАРБЕР ШАП І КЕНДИ ШТОР на продаж, добра пропозиція для мущин чи женщин. Ціна дуже приступна.
BARBER SHOP
2500 Olive St., Philadelphia, Pa. 174-76

КЕНДИ, АЙСКРІМ, СОДА ФАВТЕЙН ЕНД ЦІГАР СТОР на продаж. Інтерес дуже добрий, напроти школи, рент дещевий, можна мешкати за стором. Продам тано. **2452 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.** Межи 125-ю а 126-ю улицею. 174-76

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних або залагодити якунебудь правну справу так прошу удатися до:
WALTER KOSTETSKI
Business and Real Estate Broker,
4309 Germantown Ave., Phila., Pa.

НЕПРИЄМНИЙ ОДОР поту тіла відпихає мущину, дівчину і жінку від людий. Fiks-It за $1.00 може увільнити Вас від того нещастя. Ґарантуємо. Висилати гроші до **S. UNIVERSAL SUPPLY HOUSE, P. O. Box 144, Rahway, N. J.** 159—

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО СТО ТИСЯЧ ЛЮДИЙ, ТОМУ ВОНА Є НАЙЛІПШИМ ПОСЕРЕДНИЦТВОМ ДЛЯ ОГОЛОШЕНЬ.

Катальоґ Книгарні „Свободи"

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержанє своєї літератури, не жаліли часу на читанне книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У .Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовленню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

* **Словарик,** пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького 30
* **Словар українсько-анґлійський і анґлійсько-український** (кишеньковий), А. Роміна 50
* **Словар чужих слів,** др. З. Кузеля, опр. 2.00
† **„Словар української мови",** Б. Грінченка, в 2-х томах, разом 2180 сторін 6.00
† **„Словар російсько-український",** М. Уманець і С-ка, в 1 томі, 1040 сторін 3.00
† **Словник українсько-польський і польсько-український,** зладив І. Свенціцький 30
† **Словник чужих слів** д-ра З. Кузелі (кишеньковий) 65
* **Смерть за правду,** оповідание про Ів. Гуса, В. Доманицького 10
† **Сон, Одарка, Чари, Ледащиця,** народні оповідання Марка Вовчка 20
† **Сонник,** великий, найновійший і одиноко правдивий, ілюстрований, містячий около 7.500 снів 45
* **Сонячний промінь,** повість, В. Чайченка 80
* **Сорок тисяч миль під водою,** роман, Ю. Верного 1.00
* **Сорокаті Штани,** і инші веселі оповідання 25
* **Соціольоґія й соціяльні науки,** Е. Діркгайма (з французького переклав М. Залізняк) 15
* **Соціялізм а релігія,** Д. Бориска 15
† **Соціяльна революція,** К. Каутського (переклад з німецького) 80
* **Спартак, провідник римських гляділторів,** історична повість, Ц. Самойлова 80
* **Співомовки** або **Веселі вірші,** Ст. Руданського 50
† **Співомовки** С. Руданського, зі вступом Б. Лепкого і з портретом автора, брош. 50, опр. ... 65
† **Співомовки** Степана Руданського, з портретом автора і з передмовою Богдана Лепкого ... 20
Сплачений довг, оповідання з міщанського життя, Данила Лепкого 20
Спо[illegible] мій дух і инші оповідання 15
† **Старий горобець,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови переклав Г. Черняхівський, з малюнками М. Погрібняка, видання 3-те 10
Страшна помста, оповідание з козацьких часів (з многими образками), М. Гоголя 20
* [illegible] **тайни монастирських мурів** 75
* [illegible], сенсаційне оповідание з діяльности „Тайних виконавців смерти", Е. Вейлса 40
* [illegible] і инші оповідання 10
* [illegible] **Америки** або **Огляд американської культури спеpед Христофа Кольомба** 15
* [illegible] **цісарської родини,** опис життя австрійських володарів 50
† **Таємний Підпомагач,** детективний роман, нап. Еміль Габоріо 85
† [illegible] **Заратустра,** книга для всіх і для нікого, нап. **Фрідріх Ніцше,** переклав Лесь [illegible] 1.00

† **Танець тіней,** роман з рідного побуту, нап. Михайло Яцків, опр. 2.00
† **Тарас Бульба,** повість М. Гоголя, переклав Ст. Віль, з ілюстраціями 50
* **Тарас Бульба,** повість з ілюстраціями, Миколи Гоголя 40
Тарас Шевченко, в столітні роковини 20
† **Твори Володимира Винниченка:**
Том I. Краса і Сила та инші оповідання 1.00
„ II. Голота та инші оповідання 1.00
„ III. Боротьба й инші оповідання 1.00
„ IV. Кузь та Грицунь і инші оповідання .. 1.00
„ V. Історія Якимового будинку й инші оповідання 1.00
„ VI. Рівновага, роман з життя еміґрантів .. 1.00
„ VII. По-Свій, роман 1.00
„ VIII. Божки, роман (продовження повісти „По-Свій"), ... 1.00
„ IX. Босяк і инші оповідання 1.00
„ X. Чесність з собою, роман 1.00
„ XI. Хочу, роман 1.00
Всі одинайцять томів 10.00
† **Твори С. Черкасенка** (поезії), в 2 томах 2.00
† **Твори Тараса Шевченка,** в 3-х томах, в опр... 8.50
† **Твори Тараса Шевченка,** в 5-х томах, в опр... 15.00
† **Теорія зглядности,** після А. Айнштайна написав Петро Франко, ... 10
Теорія політики, приступно виложив Павло Свій 60
† **Territorium und Bevoelkerung der Ukraine** (Ein geographisch-statistischer Beitrag) von Dr. Miron Korduba 40
Терниста дорога, Український Сойм в Америці до його скликання, нап. др. Семен Демидчук 15
Товариська ворожка 15
Товариш, українсько-анґлійський підручник до науки анґлійської мови з доданнєм словарця 60
* **Трагедія Галицької України,** Осипа Мегаса .. 1.00
* **Три княжевичі і чарівна птиця** .... .10
† **Три оповідання** (Воля, Пропасть, Сміх), нап. Леонід Андреєв, брош. 20. опр. 30
† **Три оповідання** Д. Мамина-Сібіряка (Старий Горобець, Пригоди статечної миші, Поганий день Василя Івановича), з малюнками 25
† **Три поеми Тараса Шевченка** (Сон, Великий льох, Неофіти), з передмовами й поясненями Богдана Лепкого і з двома портретами автора 35
† **Три поеми Тараса Шевченка** (Сон, Кавказ, Суботів) 10
* **Тропарик** або **Підручник церковного співу** ... 30
† **Убогий та багатий і дівка-чорнявка, Безщасний Данило й розумна жінка,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з [illegible] малюнками Ю. Магалевського 20

† **У гостях добре, дома ліпше,** історичне оповідання Дрозда (О. Кониського), видання друге, брош. 85, опр. 1.25
† **Українство в Росії** (Новійші часи), Володимира Дорошенка 40
* **Українська граматика,** Стоцького і Ґартнера .. 1.50
* **Українська правопись зі словарцем,** уложили Ст. Смаль-Стоцький і Федір Гартнер, опр. 50
* **Український співаник.** Зладив Автін Гапяк ... 40
Український штукар, 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. Часть 2. Штуки з картами. Часть 3. Штуки рахункові. Часть 4. Штуки жартівливі .. 50
† **Українські народні казки** (зі збірника І. Рудченка), видання друге, з 42-ма малюнками Юрія Магалевського 60
* **Українсько-анґлійський кухар,** зібрав М. М. Белегай 1.00
* **Українсько-анґлійський і анґлійсько-український словар** (кишеньковий), опр. 1.50
* **Українсько-анґлійський словар** (1580 сторін), М. П. Б. Ясенівського, опр. 1.50
† **Українсько-німецький словар** Ом. Поповича, опр. 2.00
† **Українці в Америці,** Ор. Кириленка 20
* **Українці як народ,** нап. Василь Пачовський 5
† **Фізика** для вищих початкових шкіл, нап. Франц Шіндлер, з німецької мови переклав Андрій Сабат (105 малюнків в тексті), брош. 30, опр. 50
* **Фільозофія соціял-демократії,** збірник дрібних фільозофічних статий, Йосифа Дицгена 2.00
* **Фільософія штуки,** нап. Г. Тен, професор в школі красних штук у Парижі, пер. Ол. Барвінський, І. часть 50
* **Хан і його син** або **Українка бранка** і другі оповідання 20
† **Хмари,** повість Івана Нечуя-Левицького, з передмовою Василя Верниволі, опр. 2.00
Христос в гарнізоні, оповідання з військового життя, М. Яцкова 40
* **Хрунь і чорт,** В. Будзиновського 15
* **Цар голод,** А. Баха (переклав М. Залізняк) ... 35
* **Цариця і весталька** або **Живцем замурована,** історія з часів переслідування христіян за панування римського цісаря Нерона 25
† **Царівна,** повість Ольги Кобилянської, друге видання, з передмовою Осипа Маковея. Брош. 1.75, в звичайній оправі 2.00, в люксусовій оправі 2.75
† **Царівна-жаба,** українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського 10
† **Цар-Соловей,** казка С. Руданського, брош. 35, опр. 50
Цвіт і душа й инші оповідання 15
† **Цвіркун у запічку,** оповідание, Ч. Дікенс 35
Через кордон, цікаві розказн еміґранта Олекси Ремези. **Еміґрант,** вірш, Петра Ґіркого 15
* **Чернигівка,** бувальщина з другої половини 17. віку, М. Костомарова 50
† **Чеичі, оповідание,** Стедаль, пер. С. Пащенко 20
* **Читанка друга** для шкіл народних в Америці, опр. 30
† **Читанка і граматика** для шкіл народних, часть I. (для 1. і 2. року науки), уложив Омелян Попович 35
* **Чому попи не женяться?** 15
† **Чорна Рада,** хроніка 1663 року, нап. П. Куліш, повість з ілюстраціями та вступом і поясненями Б. Лепкого, брош. 1.00, опр. 1.25
Чорний кіт, Едґара Еллен По 10
† **Чужиною,** збірка поезій, О. Олеся 50
† **Чутлива совість, Татко,** оповідання Д. Н. Маміна-Сибіряка, з російської мови пер. Марія Кузьмова 20
† **Шаґин Ґерай,** оповідание В. Будзиновського 25
Шевченко і його Україна. Зміст: Заповіт. — На Шевченковій могилі. — Поклін души великій. — Тарасови Шевченкови. — Де памятник Тараса? — Памяти Тараса Шевченка.—Шевченко для свого народа. — Чому кождий Українець і кожда Українка повинні знати життє Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилі. — Кирило-Методіївське братство. — Вимятки з творів Тараса Шевченка. — Заповіт Тараса Шевченка в чужих мовах. 15

† **Шевченко про мистецтво,** розвідка Богдана Лепкого 10
* **Шерльок Гольмс,** таємничі історії найславнійшого в світі детектива. Кождий том становить скінчену цілість.
Ч. 13. Джентлемен вломник 15
„ 14. Тайна ґрафині Кастельоне 15
„ 15. Траґедія дідички 15
„ 16. Чорт зі Семфолд Ґія 15
„ 17. Чудовий Рікардо Сакко і сини Шіви 15
* **Школа Народна** (читанка) для третої і четвертої кляси, опр. 75
† **Шлях до соціялізму,** Отона Бауфа, переклав П. Дідушок 25
† **Що таке державногромадянське виховання,** д-ра Ґеорґа Кершенштайнера, авторизований переклад із третього ляйпціґського видання д-ра Василя Сімовича, з переднім словом автора, з його портретом та біографією 50
* **Що сталося з Рудольфом або Трагедія на замку Маєрлінґ** 60
Що то є книжка? — Початки козаччини (5 ілюстрацій). — Козачий кістяк. — Кіндрат Бубненко-Швидкий. — Дні нашої слави і недолі 20
* **Що чути тепер в ріднім краю або Україна без хлопа і пана** 10
† **Як вести збори,** нап. К. Немова 10
† **Як закладати пластові дружини,** нап. Петро Франко 10
Як закладати читальні і вести бібліотеки. — Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повільна отруя. — Шинок. — Чотири дні, Всев. Гаршина. — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі 15
* **Як Іван зробив чудесне судно і при помочі чудесних товаришів дістав царівну за жінку** 10
Які є люди на землі 40
* **Як королевич воював із чортом** 15
* **Як кров кружить в нашім тілі і яка нам з неї користь,** др. С. Фішера 15
* **Як львиця виховала царського сина і герцеговинські оповідання** 20
Як люди жиють в Норвеґії і оповідання: Приятелі. — Смерть. — Се така баба, що чорт їй на махових вилах чоботи віддавав 20
* **Як Михась, син мельника, ходив до неба по діямант** 20
Як мужик ходив до царя правди шукати і инші оповідання 15
† **Як нам задовольнити наші пекучі потреби,** деякі поради владі і населенню України, видання перше 10
† **Як опрцінити вагу живої худоби** 10
* **Як осягнути успіх?** 15
* **Як Палій визволив від смока сестру і братів та провчив Капуша** 10
* **Як пан собі біди шукав,** оповідание, І. Франка 15
* **Як писати листи** або найновійший і найпрактичнійший українсько-анґлійський листівник 75
* **Як повстала земля,** К. С-ника 25
* **Як стати горожанином Злучених Держав,** Е. Гвоздика 30
† **Як стати по українськи грамотним,** коротка українська правопись із додатком: **Дещо з української граматики,** В. Верниволі 25
* **Як чоловік зійшов на пана,** оповідание Вячеслава Будзиновського 30
* **Як царевич літав до царівни** 10
† **Ярина,** український буквар, зложив А. Воронець, з малюнками, опр. 45

ОБРАЗКОВІ ВИДАННЯ ДЛЯ ДІТИЙ.

Всі низше наведені книжки є прикрашені меньшими і більшими малюнками, звичайними і кольорованими (деякі лише кольорованими), та відповідним діточим текстом. Кожда книжка має тверду і кріпку оправу. Сі книжки надаються на дарунки для української дітвори.

† **Баба Яга,** весела книжечка про Різдво 1.10
† **Весела плавба** 45
† **Веснонька-ярь, дітям од Бога дар** 45
† **Втвори браму — медьо їде!** 60
† **З веселих діточих днів** 60
† **З міста, з краю, з поля й гаю** 60
† **З циркусу жарти** 1.10
† **Казки з 1001 ночі** 35
† **Ке лиш близше, ке лиш д' мині — хороші справи в середині** 60
† **Кіт в сапянцях** 35
† **Малий світок, мальований крам чемним діточкам** 45
† **Молодість** 65
† **Подорож пана Цікавського** (з рухомими образками) 60, в тривкійшій оправі 70
† **Про домашні звірята** 65
† **Робінзон Крузо** 35
† **Рости, читай, дрібонький читачу** 65
† **Чемним діточкам** 45
† **Червона шапочка** 35; з рухомими образками 45, в тривкійшій оправі 60
† **Яке пташки підслухали** 85
† **Ящів смуток і охоту склали в книжечку оту** .. 1.00

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ПЕРШОРЯДНОЇ ЯКОСТИ

Waterman's Ideal FountainPen

ПЕРА ФОНТАНОВІ

можете купити в Книгарни „Свободи". Перо гарантоване, 14-каратове золото. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо вистарчить піднести ніхтем кляпку, уміщену з боку, занурити перо в чорнилі, спустити поволи кляпку на долину, а воно само наповниться.

Ціна того пера в пересилкою... **$2.75**

Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street,
JERSEY CITY, N. J.

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ: — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Книжок на С. О. D. не висилається. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовленню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки, коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на [illegible] яке подано у понисшій адресі.

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.